

Plantes invasores: noves visions

Cèsar Blanché

BioC-GReB, Laboratori de Botànica, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona, Av. Joan XXIII s/n, 08028 Barcelona. cesarblanche@ub.edu

Publicat *on-line*: 5 de març de 2011

Les invasions per plantes al·lòctones són considerades, no sense detractors, com un dels factors d'amença importants per a la flora. Diversos articles recents aporten noves dades, també controvertides, que permeten matisar algunes "veritats" que semblaven ben establertes.

En primer lloc, el paper dels jardins botànics. Tothom reconeix que, a més de les funcions de manteniment de col·leccions, d'estudi taxonòmic o d'educació, en els darrers temps els jardins botànics han adquirit un paper de primer ordre en el compromís per la conservació de la biodiversitat vegetal, principalment en el camp de la conservació *ex situ*.

Foto de grup del segon congrés mundial de jardins botànics, celebrat al Jardí Botànic de Barcelona (Fotografia: J. M. Montserrat)

Potser per això sobta l'alerta que Hulme (2011) proclama en un recent article publicat a *TREE*, on discuteix el paper dels jardins botànics en la propagació de les invasions de plantes. A partir d'exemples documentats (d'Amèrica, Àsia i Àfrica i principalment d'illes), posa de manifest que els

jardins botànics, sovint en punts calents (*hotspots*) de biodiversitat mundial, han estat implicats en el cultiu pioner i / o la introducció de les pitjors espècies invasores a tot el món.

Així, per citar només dos dels casos reportats, *Acacia mearnsii* s'ha escampat per 2,5 milions d'hectàrees a partir de diversos jardins botànics de Sudàfrica o *Eichhornia crassipes* (el jacint d'aigua) ha envaït enormes extensions de l'illa de Java a partir del Jardí Botànic de Bogor. De fet, existeixen protocols de prevenció i de control de les plantacions als jardins botànics, però no s'ha d'oblidar el perill latent: el 96% de les 450 espècies invasores considerades més perilloses es conreen als jardins botànics (i no tots apliquen els mateixos criteris de rigor en aquest aspecte de bioseguretat). L'article acaba recomanant una xarxa global més forta dels jardins botànics per fer front a les invasions biològiques amb implicació en tasques de divulgació, d'intercanvi d'informació i de creació de capacitats per prevenir que els problemes del passat no ocorrin en el futur.

Ailanthus altissima, *Opuntia ficus-indica* i *Pennisetum villosum* s'escampen pels vessants de Collserola propers a la ciutat de Barcelona (Fotografia: C. Blanché)

Dos articles més obren un nou angle de visió sobre la problemàtica de les espècies invasores, en aquest cas destacant els efectes beneficiosos (!) d'unes plantes considerades devastadores i amenaçadores. Així, Schlaepfer i col·laboradors, a *Conservation Biology* (2011), afirmen que les espècies al·lòctones poden també proporcionar beneficis per a la conservació que inclouen, per exemple, la provisió de recursos d'hàbitat i nutrients per a les espècies rares, servir com a substituïts funcionals de tàxons extingits o fornir funcions desitjables de l'ecosistema. Els autors especulen que les espècies no natives podrien contribuir a assolir objectius de conservació en el futur, ja que poden ser més efectives que les natives per a conservar i proporcionar serveis dels ecosistemes a les zones on el clima i l'ús del territori estan canviant ràpidament i, fins i tot, que poden convertir-se en nous tàxons i àdhuc en endèmiques. En tot cas, la gestió d'espècies al·lòctones i la seva possible integració en els plans de conservació dependrà dels objectius de conservació que s'estableixin en el futur, sense oblidar que, si bé una fracció de les espècies no natives segueix causant danys biològics i econòmics, hi ha una proporció d'espècies no natives que es consideren benignes o fins i tot desitjables, proporció que, segons els autors augmentarà lentament, sota un punt de vista que de segur que durà a controvèrsia. Goodenough (2010) acaba de publicar a *Community Ecology* un revisió dels conceptes de "nadiu=bo, no nadiu=dolent" que aporta més dades a aquesta discussió.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Goodenough, A. E. 2010. Are the ecological impacts of alien species misrepresented? A review of the "native good, alien bad" philosophy. *Community Ecology*, 11: 13-21.

Hulme, P. E. 2011. Addressing the threat to biodiversity from botanic gardens. *Trends in Ecology and Evolution*, in press.

Schlaepfer, M. A., Sax, D. F. & Olden, J. D. 2011. The potential conservation value of non-native species. *Conservation Biology*, in press.

Editat per: J. López-Pujol

Citació recomanada: Blanché, C. 2011. *E-Opinió núm. 21: Plantes Invasores: noves visions*. Portal de Biologia de la Conservació de plantes. Laboratori de Botànica, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona. URI: <http://hdl.handle.net/2445/17442>

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)

